

ACADEMIA ROMÂNĂ
Comitetul Român de Istoria și Filosofia Științei și Tehnicii
– Divizia de Istoria Științei –

STUDII ŞI COMUNICĂRI/DIS

Vol. XIX/2026

MEGA

STUDII ŞI COMUNICĂRI / DIS

Vol. XIX / 2026

STUDII ȘI COMUNICĂRI/DIS

– publicație fondată de acad. Gleb Drăgan –

REDACȚIA:

Director: Acad. Dumitru MURARIU

Redactor-şef: Acad. Mihail-Viorel BĂDESCU

Redactor-şef adjunct: dr. Tiberiu TĂNASE

Secretar de redacție: C.Ş. Mirela-Adriana ANGHELACHE

Colegiul de redacție: Viorela-Valentina DIMA, Edith-Mihaela DOBRESCU, Emilian M. DOBRESCU, Dan GÎJU, Emil HEDEȘIU, Marian MOŞNEAGU, Alba-Iulia-Catrinel POPESCU, Nicolae ROTAR, Narcis ZĂRNESCU.

Responsabilitatea asupra conținutului materialelor revine autorilor

Adresa redacției:
Calea Victoriei, nr. 125, camera 31, sectorul 1 Bucureşti, cod 010071

Adresa web: http://www.studii.crifst.ro

Administrator pagină web: Nicolae Sfetcu, Mirela-Adriana Anghelache

ACADEMIA ROMÂNĂ
Comitetul Român de Istoria şi Filosofia Științei şi Tehnicii
– Divizia de Istoria Ştiinței –

STUDII ŞI COMUNICĂRI / DIS

Vol. XIX / 2026

MEGA
Cluj-Napoca, 2026

Revista este inclusă în baza de date internațională CEEOL

Revista este inclusă în baza de date internațională
ICI Journals Master List

© Autorii, 2026

Responsabilitatea conţinutului, interpretărilor şi părerilor exprimate în paginile revistei revine exclusiv autorilor.

ISSN 1844 – 9220
ISSN-L 1844 – 9220

Editura MEGA
Cluj-Napoca
e-mail: mega@edituramega.ro
www.edituramega.ro

CUPRINS

ANIVERSĂRI, COMEMORĂRI

George M. CROITORU
135 de ani de la nașterea academicianului Aurel A. Beleș, personalitate de referință a ingineriei civile din România 13

Dumitru CURCĂ
Viața și opera fiziologului academician (m.c.) prof. univ. dr. Ioan Athanasiu (1868-1926). Comemorare la 100 ani de la moartea savantului 35

George M. CROITORU
65 de ani de la construcția pavilionului Expoziției Realizărilor Economiei Naționale din București 87

STUDII ȘI COMUNICĂRI

Adriana VÂLCU, Șerban GHINOIU
Istoria Serviciului central de măsuri și greutăți din Romania 101

Mirela-Adriana ANGHELACHE
Revoluția invizibilului: Femeile de știință care au descifrat misterele atomului. Contribuții feminine la cercetarea radioactivității 125

Daniela Georgiana GOLEA, Lucian Ștefan COZMA
Oameni de știință și inventatori români, precursori ai tehnologiilor de intervenție asupra factorilor de mediu 155

PERSONALITĂȚI

Filofteia REPEZ
Elena Văcărescu – Contribuții la dezvoltarea culturii și diplomației 187

Magda STAVINSCHI
Ștefan C. Hepites şi Spiru Haret – Doi ctitori ai astronomiei româneşti 205

EVOCĂRI

Mircea Victor RUSU
Amintiri cu profesorul Horia Hulubei 223

VARIA

Alin M. OLĂRESCU
Aspecte tehnico-administrative ale întovărăşirii agro-zootehnice „30 Decembrie Drumul Belşugului" din Stroeşti-Argeş 251

SEMNAL EDITORIAL, RECENZII

George M. CROITORU
Nicolae Șt. Noica: Palatul înaltei curți de conturi şi ctitorul său, George I. Lahovary – 125 de ani 277

Mirela-Adriana ANGHELACHE
Filofteia Repez, Laurențiu Bădiciou: Alexandru Antemireanu. Pagini de duioasă amintire 283

IN MEMORIAM

Dan OTTIGER DUMITRESCU, Ada-Maria MARQUARDT
Gabriela Andrei (1946–2025). Modestie, distincție, pasiune pentru cercetarea ştiințifică 289

NOTA REDACȚIEI

Divizia de Istoria Științei la Congresul Național al Istoricilor Români. București, 9–12 septembrie 2026 309

CONTENTS

ANNIVERSARIES, COMMEMORATIONS

George M. CROITORU
135 years since the birth of academician Aurel A. Beleș, a major personality of civil engineering in Romania 13

Dumitru CURCĂ
Life and work of the academician physiologist (cor. mem.) PhD prof. Ioan Athanasiu (1868-1926): Commemoration of 100th years since the scientist's death 35

George M. CROITORU
65 years since the construction of the National Exhibition Pavilion in Bucharest 87

STUDIES AND COMMUNICATIONS

Adriana VÂLCU, Șerban GHINOIU
The history of the Central Service of Measures and Weights of Romania 101

Mirela-Adriana ANGHELACHE
The revolution of the invisible: The women scientists who revealed the secrets of the atom. Women's contributions to the study of radioactivity 125

Daniela Georgiana GOLEA, Lucian Ștefan COZMA
Romanian scientists and inventors, forerunners of environmental intervention technologies 155

PERSONALITIES

Filofteia REPEZ
Contributions to the development of culture and diplomacy 187

Magda STAVINSCHI
Ștefan C. Hepites and Spiru Haret – Two founders of Romanian astronomy 205

RECOLLECTIONS

Mircea Victor RUSU
Remembering professor Horia Hulubei.....223

VARIA

Alin M. OLĂRESCU
Technical and administrative aspects of the "December 30, the Road to Abundance" agricultural and livestock cooperative in Stroeşti, Argeş.....251

EDITORIAL SIGNAL, REVIEWS

George M. CROITORU
Nicolae Șt. Noica: the Palace of the Romanian Court of Audit and its founder, George I. Lahovary – 125 years.....277

Mirela-Adriana ANGHELACHE
Filofteia Repez, Laurențiu Bădiciu: Alexandru Antemireanu. Pages of tender remembrance.....283

IN MEMORIAM

Dan OTTIGER DUMITRESCU, Ada-Maria MARQUARDT
Gabriela Andrei (1946–2025). Modesty, distinction, passion for scientific research.....289

EDITOR'S NOTE

Division of History of Science at the National Congress of Romanian Historians Bucharest, September 9–12, 2026.....313

FILOFTEIA REPEZ, LAURENȚIU BĂDICIOU: ALEXANDRU ANTEMIREANU. PAGINI DE DUIOASĂ AMINTIRE

Mirela-Adriana ANGHELACHE[1]
mirelaadrianaa@yahoo.com

ABSTRACT: This article reviews a concise study of the life and literary role of Alexandru Antemireanu, a lesserknown yet influential figure of late–19th century Romanian culture. Using limited biographical sources, the authors reconstruct his intellectual formation, critical activity, and posthumous reception, emphasizing his recognition as a successor to Mihail Eminescu. The volume aims to restore Antemireanu's relevance within Romanian literary history and to reintegrate his work into contemporary scholarly discourse.

KEYWORDS: Alexandru Antemireanu, Romanian literary history, biographical reconstruction.

Volumul „Alexandru Antemireanu – Pagini de duioasă amintire", apărut la Editura Militară din Bucureşti şi semnat de Col. rz. prof. univ. dr. Filofteia Repez şi Prof. dr. Laurențiu Bădicioiu, reprezintă un demers recuperator dedicat unei personalități discrete, dar semnificative a literaturii române, de la sfârşitul secolului al XIX-lea.

Cartea şi-a propus să readucă în atenția publicului figura lui Alexandru Antemireanu, un intelectual a cărui contribuție critică şi publicistică a fost apreciată de contemporani, dar insuficient cunoscută astăzi.

Informațiile despre viața şi activitatea lui Antemireanu sunt fragmentare, risipite în articole, evocări şi documente greu accesibile. Tocmai de aceea, autorii îşi asumă misiunea de a contura un portret coerent, care să redea atât contextul familial şi formarea intelectuală, cât şi rolul său în presa şi critica literară a vremii.

[1] Cercetător ştiințific la Institutul de Geodinamică „Sabba S. Ştefănescu" al Academiei Române; membru titular al Diviziei de Istoria Ştiinței (DIS) / Comitetul Român de Istoria şi Filosofia Ştiinței şi Tehnicii (CRIFST) al Academiei Române.

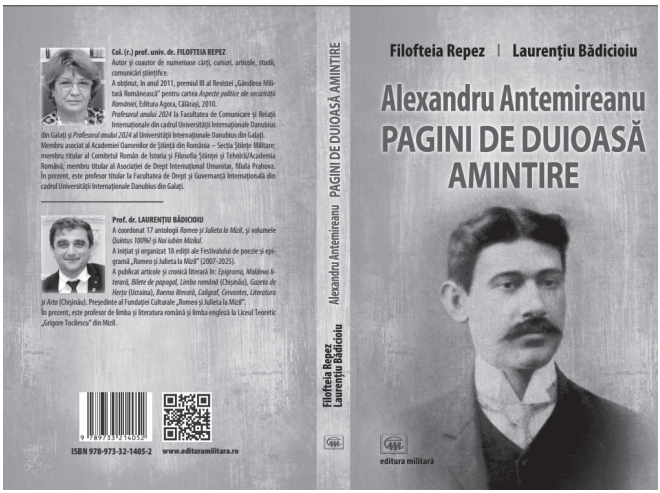

Foto – Copertele cărţii: Filofteia Repez, Laurenţiu Bădicioiu, *Alexandru Antemireanu – Pagini de duioasă amintire*, Editura Militară, Bucureşti, 2025, 124 pag., ISBN 978–973–32–1405–2.

Născut la 1 august 1877, în comuna Tomşani, întrun moment în care România se afla în plin Război pentru Independenţă, Alexandru Antemireanu provenea dintr-o familie cu rădăcini în judeţul Brăila. Tatăl său, Damian Antemir, preot respectat al satului, era apreciat atât de comunitate, cât şi de proprietarul moşiei pe care se afla biserica. Mama, o femeie de o rară blândeţe şi înţelepciune, la crescut cu devotament pe Alexandru, singurul copil supravieţuitor după pierderea a şapte fraţi. Atmosfera familială, dominată de credinţă, modestie şi respect, ia modelat sensibilitatea şi caracterul.

Deşi tatăl îşi dorea ca fiul să ajungă „ministru în ţara asta", destinul lui Antemireanu a urmat o altă cale. A devenit, după cum afirma Pamfil Şeicaru, „un continuator al lui Mihail Eminescu", remarcânduse prin talentul publicistic, fineţea observaţiei critice şi implicarea în viaţa culturală a epocii. Moartea sa prematură, la 29 iunie 1910, a generat numeroase articole evocatoare, în care personalitatea şi activitatea lui erau elogiate. Astăzi, rămăşiţele sale se află în osuarul comun de sub capela cimitirului Sfânta Vineri din Bucureşti.

Cartea este rezultatul unui efort comun al autorilor: Col. rz. prof. univ. dr. Filofteia Repez – fiică a comunei Tomşani – şi Prof. dr. Laurenţiu

Bădicioiu, al Primăriei Tomşani şi al Editurii Militare. Prin acest demers, ei militează pentru reintegrarea lui Alexandru Antemireanu în circuitul valorilor literaturii române, oferind publicului o lucrare necesară, construită cu grijă şi respect față de memoria unui intelectual uitat.

Lansarea volumului a avut loc la 1 noiembrie 2025, ora 12, la Centrul Cultural Tomşani, în prezența unui public numeros, format în special din locuitorii comunei, dornici să redescopere şi să onoreze personalitatea celui care sa născut pe aceste meleaguri.

IN MEMORIAM